A°. 1830. N°. 60.
SURINAAMSCHE COURANT.
WOENSDAG, DEN 28sten JULIJ.

PARAMARIBO.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

HAARLEM, den 1 Junij. Volgens berigten uit Batavia, van 9 Februarij, heeft Z. E. de commissaris-generaal, burggraaf *du Bus de Gisignies*, den 16den Januarij het bestuur nedergelegd en overgedragen aan Z. E. den luitenant generaal *van den Bosch*, als door Z. M. den Koning benoemd tot gouverneur-generaal over Neêrlands Indië en opperbevelhebber van Z. M. land- en zeemagt, beoosten de kaap de Goede Hoop.

Den 19den is een koninklijk besluit afgekondigd, waarbij de hooge regering van Neêrland-Indie ontbonden werd onder dankbetuiging voor de diensten door haar aan het Rijk bewezen, en tevens benoemd werden tot raden van Neêrlandsch Indie de heeren *J. C. Goldman*, Mr. *J. Bousquet*, Mr. *P. Merkus* en Mr. *R. G. van Polanen*.

De heer *P. T. Chassé* is op bijzonderen last des Konings, door den minister voor de marine en kolonien, bedankt voor zijne langdurige diensten aan den lande, en hem tevens het behoud van den rang en titel van raad van Indie verzekerd.

Den zelfden dag is een nieuw reglement op het beleid der regering in Neêrlandsch Indie publiek gemaakt, waarbij alle vroegere reglementen van gelijken aard worden ingetrokken.

Den 27sten heeft Z. E. de commissaris generaal, burggraaf *du Bus*, de residentie Buitenzorg verlaten, en zich den 6den Februarij aan boord van Z. M. fregat *Bellona*, ingescheept, ten einde naar het vaderland weder te keeren. — Den volgenden ochtend vroegtijdig is het fregat onder zeil gegaan.

Bij resolutie, in rade genomen, zijn de functien van president van het hoog geregtshof provisioneel opgedragen aan den vice-president Mr *G. Buyskes* en die van raad aan den griffier van het zelfde hof, *H. J. Hoogeveen*.

Voorts is door Z. E. den gouverneur generaal in rade eene commissie benoemd geworden, welke belast zal zijn met de herziening der regterlijke instellingen in Neêrlandsch Indie en de manier van procederen voor de onderscheidene regtbanken. Deze commissie bestaat uit de heeren *Merkus* raad van Indie, *Schniether*, raad in het hooggeregtshof; *Hogeveen*, waarnemend raad en griffier bij het hooggeregtshof; *van der Vinne*, hoofd baljuw van Batavia; en *van Teuten*, advocaat fiscaal te Batavia.

— Uit het algemeen verslag wegens den staat van den landbouw op Java en Madura over het jaar 1828, aan Z. Exc. den commissaris-generaal op den 29 Augustus 1829 ingeleverd, blijkt, dat de proeve, welke men te Java genomen heeft, om het cochenille-insekt, hetwelk op bevel van Z. M. derwaarts was overgebragt, aldaar te acclimateren, in den beginne met groote zwarigheden is gepaard gegaan, zoo zelfs dat al de overgebragte insekten binnen korten tijd zijn gestorven, uitgenomen drie; dat echter deze drie in leven zijn behouden, en door groote zorgen door de aankweeking der Nopalplant, zijnde derzelver gewone voedsel, zoodanig zijn vermenigvuldigd, dat er bij het einde des jaars 1828 reeds een vijftigtal, rijk met die insekten bevolkte Nopalplanten te Buitenzorg aanwezig waren. Men ging steeds voort, met aan dezen nieuwen tak van nijverheid verdere uitbreiding te geven, te welken einde, onder anderen, eene menigte afzetsels van de aangebragte Nopalplanten was gemaakt. De Cochenille, te Buitenzorg geteeld en gewonnen, is aanvankelijk bevonden uitmuntend te zijn en met de beste Amerikaansche te kunnen wedijveren.

De zijdewormenteelt, welke, sinds eenigen tijd, insgelijks in Java is ingevoerd, slaagt zeer naar wensch zoodat men de hoop voedt, dat deze belangrijke tak de beste gevolgen zal opleveren.

Nog heeft men eene proef genomen op dat eiland, om Thee aan te kweeken, welke niet ongelukkig is uitgevallen, en die het uitzigt schijnt te geven, dat men daarin slagen kan.

ARNHEM, den 21sten Mei. Brieven uit Gendringen, (zijnde een fraai dorp, 6 uren boven Zutphen,) van den 19den dezer, geven berigt van eenen verschrikkelijken brand, die aldaar op dien dag heeft plaats gehad. Vijf en veertig huizen van de dorpsstraat, benevens de hervormde kerk, schrijft men zijn geheel in de asch gelegd en bovendien nog zeven huizen achter die straat, terwijl zeven andere half afgebrand en vijf zeer beschadigd zijn. De brand is in het huis van den bakker ontstaan en heeft bij eenen sterken zuidwesten wind dadelijk zoo zeer de overhand genomen, dat er geen blusschen mogelijk was. Menschen zijn er niet bij omgekomen, maar wel eene menigte vee.

— Uit nadere berigten blijkt, dat dertig huizen en acht schuren geheel zijn in de asch gelegd. Onder de verbrande huizen behoort dat van den dezer dagen overleden burgemeester *de Haes*. Het gansche archief der gemeente is verbrand, benevens al de papieren, het notaris-ambt van wijlen den heer *de Haes* betreffende. Van de hervormde kerk en den toren is niets dan het muurwerk overgebleven. Honderd zeventig personen zijn thans te Gendringen zonder huisvesting.

BRUSSEL, 17 Mei. Men meldt uit Berlijn, dat Z. M. de Koning van Pruissen voornemens is, om zich tegen het einde der maand naar het landgoed van hoogstdeszelfs broeder *Wilhelm*, te Tischbach, in Silezie, te begeven, alwaar tegen dien tijd H. M. de Keizerin van Rusland zal komen, en misschien ook Z. M. de Keizer. Men meent, dat de Keizerin te Berlijn zal komen, in gevalle hoogstdezelve en de Keizer zich naar de wateren van Ems zullen begeven. In het laatst van Junij zal Z. M. de Koning van Pruissen naar Toplitz vertrekken, en vervolgens in de Rijn-provincien eene groote wapenschouwing van troepen houden; men voegt er bij, dat Z. M. daarna te 's Gravenhage zal komen, en zich over Parijs weder naar zijne Staten zal begeven.

FRANKRIJK.

PARYS, 20 Mei. Dezer dagen is voor het hof van assises behandeld de zaak van den heer *Bouquet*, die beschuldigd was, twee zijner vrouwen en een zijner kinderen door vergift omgebragt te hebben. De Jurij heeft hem vrijgesproken.

— De abt *Friay*, die onderscheidene meisjes en vrouwen had verleid en eindelijk eenen manslag beging tegen iemand, met wiens vrouw hij in overspel leefde, is door het geregtshof van Rouaan tot te pronkstelling, brandmerk en altijddurenden dwangarbeid veroordeeld.

Schoon de misdrijven van den abt sints lang vrij algemeen bekend waren, heeft de geestelijke overheid echter geene andere maatregelen tegen hem genomen, dan hem van tijd tot tijd te verplaatsen.

— Dezer dagen is, te Toulon, in den ouderdom van 82 jaar, overleden de heer *de Ruijter*, een afstammeling van den doorluchtigen Hollander van dien naam. Bij zijnen uitersten wil heeft hij bepaald dat de opbrengst van zijn huis zal gebruikt worden tot een bruidschat voor eene deugdzame wees, welke met een dapperen matroos trouwt. De zeeman en de bruid moeten Touloneezers zijn en door den zee prefect en den maire der stad verkozen worden. De heer *de Ruijter* heeft aanverwanten en natuurlijke erfgenamen; maar hij heeft de dapperheid en de deugd mede willen beloonen.

— Het schijnt, dat de ordonnantie der ontbinding maandag nog niet in 't licht zal verschijnen, doch het ministerieel avondblad verzekert stellig, dat deze ordonnantie in den loop van de week te verwachten is, en dat de verkiezingen in Junij zullen volgen. Naar het zich laat aanzien, zal men de ontbinding zoo veel mogelijk gelijktijdig verkondigen met het berigt van het afzeilen van de expeditie tegen Algiers, die, gelijk het genoemd avondblad zich uitdrukt, » bestaat uit 50,000 man, allen gereed, om hun bloed voor de eer van Frankrijk en van den Koning te storten"; — en de verkiezingen doen plaats hebben tegen den tijd, op welken men zich vleit, zeer voldoende berigten te zullen ontvangen ten aanzien der behaalde voordeelen dezer krijgsmagt.

De constitutionelen, immers sommige voorname lieden, welke die partij aankleven, hebben dezer dagen een werkje in 't licht gegeven, onder den titel van *handboek voor de verkiezingen*, waarin op eene korte en verstaanbare wijze wordt uitgelegd, wat de tegenwoordige wet den kiezers veroorlooft, die zich willen verzekeren, dat de thans bestaande verordeningen op de zamenstelling der kiezers-collegien naauwkeurig worden in acht genomen, en die wenschen te waken tegen het toelaten van kiezers, welke daartoe, volgens de wet, onbevoegd zijn. Men verneemt, dat in dat werkje alleen de zaak der verkiezing, en geenszins eenig ander staatkundig gevoelen wordt uiteen gezet. — De constitutionelen schijnen zich hiervan veel goeds te beloven.

De prefect van de Marne is in Parijs, en bij Z. M den Koning ten gehoor geweest. Hij is de oudste administrateur van dien rang, en bij de eerste benoeming der prefecten, ten tijde van *Buonaparte*, als zoodanig aangesteld. — Men wil, dat hij gelast zoude zijn, om, het koste wat het wille, de benoeming van den heer *Royer Collard* te Vitry te verhinderen; — iets, 't welk echter door de partij der constitutionelen als genoegzaam onmogelijk wordt voorgedragen.

— Men leest in dagbladen uit het noorden des Rijks, dat uit Parijs naar al de aan de Nederlanden grenzende departementen bevelschriften zijn gezonden, om, indien de aldaar veroordeelde *de Potter* en zijne medegenooten zich mogten aanmelden of vertoonen, dezelve af te wijzen.

Den 14 Mei. Het blijkt, dat dezer dagen in sommige deelen van het voormalig Neder-Normandie, en wel in het tegenwoordig departement *de la Manche*, van tijd tot tijd op onderscheidene plaatsen op de boosaar-

dusdanige wijze brand wordt gesticht, en dat het moeijelijk valt, de daders te ontdekken. — Het schijnt, dat het gouvernement troepen heeft doen aanrukken, om de verdachte plaatsen te doen bezetten, en de overheden de sterke hand te leenen.

De beide partijen beschuldigen elkander, dat staatkundige oogmerken, en de zucht om misnoegen en wantrouwen te zaaijen, aanleiding geven tot deze misdrijven.

— De troepen, welke bestemd zijn, om hetzelve te doorkruissen, ten einde de menigvuldige brandstichtingen, zoo mogelijk, te verhoeden, en de daders te helpen opsporen en vangen, bestaan uit 900 man infanterie en twee regimenten ruiterij. Gisteren is met den telegraaf het bevel van hier overgebragt, dat deze troepen zich dadelijk op marsch moeten begeven. — Ook in het departement van de Maas begint men zich over dergelijke misdrijven te beklagen.

— Uit Toulon wordt van 6 Mei gemeld dat de *Dauphin* met den generaal *de Bourmont* naar Aix was vertrokken, om de tweede divisie van de expeditionaire troepen in oogenschouw te nemen. — Volgens deze berigten zal men den 15den Mei een begin maken met de algemeene inscheping.

MENGELINGEN.

UITTREKSEL UIT DE GEDENKSCHRIFTEN VAN DEN EERLIJKEN GEORGES GROUNMANN, PORTIER IN DE VOORSTAD ST. GERMAIN, TE PARIJS.

De (*Fransche*) Omwenteling verscheen; ik was toen 30 jaren oud, Portier van het Hotel eens Prinsen. Eene volksbeweging bragt het leven dier edele familie in gevaar; ik had het geluk, de gevolgen te voorkomen, en derzelver vlugt uit *Frankrijk* gemakkelijk te maken. Het Hotel werd hervormd in een gebouw van openbaar bestuur. De Heer DUREMONT, Chef van hetzelve, wilde mij in zijnen dienst houden: ik had andere oogmerken; maar zijne echtgenoot, een engel in bevalligheid en goedheid, deed mij van besluit veranderen, en ik bleef Portier. De Omwenteling, alle hare tijdperken doorloopende, en gruwelen op gruwelen stapelende, was tot het schrikbewind opgeklommen. De onkreukbare regtschapenheid, de vurige vaderlandliefde van den Heer DUREMONT maakten hem weldra verdacht bij het Comité van Waakzaamheid; hij werd gevat in denzelfden nacht, dat ik alles tot zijne vlugt had voorbereid. Ik had de behendigheid en tegenwoordigheid van geest, om hem, door middel van den Concierge van eene der hulp- of bijgevangenissen werwaarts men hem bragt, en met wien ik bevriend was, te doen ontsnappen; acht dagen daarna zette hij den voet op *Zwitserschen* bodem. Mevrouw DUREMONT had mij het leven van eenen echtgenoot te danken, dien zij aanbad: hare erkentenis was onbegrensd. De vlugteling werd bij verstek veroordeeld, en alle zijne goederen verbeurdverklaard. De ellende, waaraan dit vonnis haar met hare zuigelinge onderwierp, trof haar oneindig minder, dan de scheiding van haren man; en de onmogelijkheid, hem te volgen, ondermijnde van lieverlede hare teedere gezondheid. Op zekeren morgen ging ik tot haar. »Mevrouw!" sprak ik, »ik maak »mij sterk, u binnen eene maand met uwen »echtgenoot te hereenigen, en u tevens in »het bezit van het grootste deel van uw »vermogen te herstellen." Zij viel mij in de rede met een' vreugdekreet, onmiddellijk gevolgd door een' vloed van tranen. »Maar," vervolgde ik, »alvorens iets te »ondernemen, is het noodig, dat ge mij »plegtig uw woord geeft, om, al hetgene »ik zal verrigten, te bekrachtigen, en »blindelings den weg te volgen, dien ik u »moet voorschrijven, hoe onverklaar zulks »u moge toeschijnen." — »Mijn vriend!" hernam zij, »ik vertrouw alleen op God »en u: mijn lot, mijn leven, die van mijnen »man en mijne dochter zijn in uwe handen; »ik geef ze aan u over, onbepaald en zon»der eenigen schroom." Des anders morgens bragt ik haar, ter teekening, een verzoek om echtscheiding. Zij beefde, en wierp op mij een' blik, die de onschuld alleen kan verduren, en zelfs den verhardsten booswicht tot inkeer zou gebragt hebben. »Mevrouw!" zeide ik, terwijl ik poogde te glimlagchen, »deze is nog maar »de geringste der proeven van vertrouwen, »welke ik van u heb te vorderen." Zij »drukte mij de hand, greep de pen, en teekende. Veertien dagen daarna vertoonde ik haar de geregtelijke akten van scheiding. »Thans," sprak ik, »treedt gij, in de »hoedanigheid van gescheidene vrouw eens »bij verstek veroordeelden, in het bezit »van uwen bruidschat en uw weduwengoed »(*douaire*.)" — »En mijn echtgenoot?" »viel zij mij haastig in: »wanneer kan ik »mij tot hem begeven?" — »Als gij her»trouwd zult zijn." — »Hertrouwd!" ... — »Ja, Mevrouw! hertrouwd, en wel met mij." »Ik liet haar den tijd niet, om zich te herstellen van hare verbaasdheid. »Nog dezen morgen," vervolgde ik, »zult gij de vrouw zijn van den Portier GEORGES »GROUNMANN; ten een ure hebben wij onze »passen, en ten twee ure zijn wij op weg »naar *Geneve*, waar uw echtgenoot ons verbeidt." Mevrouw DUREMONT nam haar kind in hare armen, wierp zich op de knieën voor het portret van haren man, en, zich vervolgens met waardigheid en vastberadenheid opheffende: »GROUNMANN!" sprak zij, »God alleen kan de daad beloonen of »straffen, welke wij gaan volbrengen!".. Wij begaven ons naar het stadhuis, waar mijn vriend, de bode van huwelijkszaken (*officier de l'etat public*), mij verwachtte. Hij overhandigde ons het wettelijk afschrift eener akte, welke hij niet op het register van den burgerlijken stand had ingeschreven. Wij gingen verder onze passen afhalen, welke wij zonder moeite verwierven, en huurden vervolgens een rijtuig, dat ons behouden te *Geneve* bragt, alwaar ik moeder en kind in de armen des gelukkigsten echtgenoots en vaders overleverde. — Ik keerde naar *Parijs* terug. Met mijne huwelijksakte in de hand, deed ik het beslag opheffen van het vermogen van Mevrouw DUREMONT, welker scheiding den echtgenoot in het bezit zijner of liever *mijner*, gade had hersteld. Ik maakte hetzelve te gelde, en deed het hun geworden. — Op denzelfden dag, dat ik de tijding kreeg van derzelver vertrek naar *Amerika*, werd ik gearresteerd; en ik was op het punt van voor het revolutionair Geregtshof gesleept te worden, toen de 9de van *Thermidor*, aanbrak. Ik werd ontslagen; en, na veertig jaren levens ten nutte van anderen, bevind ik mij, in mijnen ouderdom, nog, als Portier, in hetzelfde Hotel, waar ik geboren ben.

SCHEEPS-TIJDING.

BINNENGEKOMEN.

Den 25sten dezer, het Schip Margaretha, Kapt. H. HAGERS, van Rotterdam.
Idem, de Nd. Am. Brik Aurelia, Kapt. Thomas FOSTER, van Gloucester.

UITGEKLAARD.

Den 24sten, de Prins der Nederlanden, Kapt. H. HILLEBRANDS, naar Amsterdam; lading: 365 v. Suiker, 70 b. schoone Katoen en 3 b. vuile Katoen.

Ter Drukkerij van de Gezusters SERRES.